

P7_TA(2013)0267

Aluepolitiikka osana laajempia valtiontukijärjestelmiä

Euroopan parlamentin päätöslauselma 12. kesäkuuta 2013 aluepolitiikasta osana laajempia valtiontukijärjestelmiä (2013/2104(INI))

(2016/C 065/08)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 174 artiklan ja sitä seuraavat artiklat, joissa vahvistetaan taloudellista, alueellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskeva tavoite ja määritellään rakenteelliset rahoitusvälineet sen saavuttamiseksi,
- ottaa huomioon SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan, joissa määrätään alueellista valtiontukea koskevasta tukikelpoisuudesta taloudellisen kehityksen edistämiseksi Euroopan unionin tietyillä epäsuotuisassa asemassa olevilla alueilla,
- ottaa huomioon muutoksen 6. lokakuuta 2011 annettuun komission ehdotukseen (COM(2012)0496) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteiseen strategiakehykseen kuuluvia Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (COM(2013) 0146),
- ottaa huomioon 17. tammikuuta 2013 antamansa päätöslauselman valtiontukien uudistamisesta ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon alueiden komitean 1. helmikuuta 2013 antaman lausunnon N:o 2232/2012 alueellisia valtiontukia vuosiksi 2014–2020 koskevista suuntaviivoista,
- ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 26. maaliskuuta 2013 antaman lausunnon INT/653 sisämarkkinoista ja alueellisista valtiontuista,
- ottaa huomioon alueellisia valtiontukia koskevat komission suuntaviivat vuosiksi 2007–2013 ⁽²⁾,
- ottaa huomioon 8. toukokuuta 2012 annetun komission tiedonannon ”EU:n valtiontuki uudistus” (COM(2012)0209),
- ottaa huomioon asiassa SA 33243 Jornal da Madeira annetun komission päätöksen C(2012)7542,
- ottaa huomioon komission asiakirjan ”Kilpailun pääosaston yksiköiden asiakirja: luonnos vuosien 2014–2020 alueellisia valtiontukia koskeviksi suuntaviivoiksi” ⁽³⁾,
- ottaa huomioon 7. ja 8. helmikuuta 2013 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston monivuotista rahoituskehystä koskevien päätelmien 57 kohdan – alueellinen tuki ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon komission vuonna 1998 antaman tiedonannon jäsenvaltioille aluepolitiikasta ja kilpailupolitiikasta – keskittämisen ja johdonmukaisuuden lujittaminen (COM(1998)0673),
- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen tuomion yhdistetyissä asioissa T-443/08 ja T-455/08T, Mitteldeutsche Flughafen ja Flughafen Leipzig/Halle vastaan komissio,
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”Pienet ensin” – Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukeva aloite (”Small Business Act”) (COM(2008)0394),

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0026.

⁽²⁾ EUVL C 54, 4.3.2006, s. 13.

⁽³⁾ Bryssel, 2012 (ei päiväystä).

⁽⁴⁾ EUCO 37/13, 8. helmikuuta 2013, s. 22.

Keskiviikko 12. kesäkuuta 2013

- ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
 - ottaa huomioon aluekehitysvaliokunnan mietinnön sekä työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan ja talous- ja rahanasioiden valiokunnan lausunnot (A7-0204/2013),
- A. toteaa, että komissio panee parhaillaan täytäntöön valtiontukien uudistusprosessia, jonka tavoitteina on edistää kasvua, keskittyä keskeisiin tapauksiin sekä yksinkertaistaa, virtaviivaistaa ja nopeuttaa asiaa koskevien sääntöjen toimeenpanoa;
- B. toteaa, että SEUT-sopimuksen 109 artiklan mukaisesti uusien ehdotusten oikeusperustassa säädetään ainoastaan parlamentin kuulemisesta, ei tavallisesta lainsäätämisyjärjestyksestä; toteaa, että parlamentilla ei ole päätösvaltaa hyväksyessään alueellista valtiontukea koskevia suuntaviivoja vuosiksi 2014–2020;
- C. toteaa, että EU:n rakenne- ja investointirahastoihin liittyvää koheesipolitiikan lainsäädäntöpakettia vuosiksi 2014–2020 koskevaa tavallisen lainsäätämisyjärjestyksen mukaista menettelyä ei ole vielä saatettu päätökseen;
- D. toteaa, että yleisimmät valtiontukijärjestelmät muodostuvat avustuksista ja tuista, verovähennyksistä, vapautuksista, kannustinpalkkioista, halpakorkoisista lainoista, takuista, edullisista lainakoroista sekä pääomasijoituksista, joiden takaajina ovat kansalliset, alueelliset ja paikalliset viranomaiset sekä julkisesti valvotut yhteisöt yhä useammin erilaisten julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien välityksellä;
- E. toteaa, että on paljon alueellisesti, alakohtaisesti tai monialaisesti sovellettavia valtiontukisääntöjä ja -suuntaviivoja ja että päätös siitä, minkä tyyppistä tukea sovelletaan, jää jossain määrin jäsenvaltioiden harkittavaksi;
- F. ottaa huomioon, että komission mukaan sen antamien alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen tarkoituksena on edistää kilpailuja ja yhtenäisiä sisämarkkinoita ja varmistaa samalla, että tuen kilpailua vääristävät vaikutukset minimoidaan;
- G. katsoo, että valtiontukien olisi täydennettävä muiden EU:n politiikkojen, erityisesti koheesipolitiikan, tavoitteita ja pyrittävä tasapainoon niiden kanssa;
- H. katsoo, että valtiontukisääntöjen soveltaminen ja tulkitseminen riippuvat paljon myös Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä;
- I. toteaa, että sellaisen mekanismin olemassaolo, jolla varmistetaan EU:n valtiontukien tehokas täytäntöönpano ja soveltaminen, on yksi yleisistä ennakkoehdoista, jotka mainitaan luonnoksissa koheesipolitiikkaa koskeviksi säännöksiksi vuosiksi 2014–2020;
- J. katsoo, että valtiontukien ja niiden valvonnan jälkivaikutuksia jäsenvaltioihin, alueisiin ja paikallisviranomaisiin sekä yrityksiin, markkinoihin ja kokonaistalouteen ei ole arvioitu riittävällä tavalla, kuten tilintarkastustuomioistuin toteaa kertomuksessaan, joka käsittelee komission toteuttaman valtiontuen arvioinnin vaikuttavuutta ⁽¹⁾;
- K. katsoo, että hallinnollisen rasituksen pelko on tuensaajien suurin huolenaihe tarkasteltaessa valtiontukia tai koheesipolitiikkaa koskevia sääntöjä;

Valtiontukisääntöjen ja koheesipolitiikan koordinointi

1. suhtautuu myönteisesti komission vuosien 2014–2020 alueellisia valtiontukia koskevista suuntaviivoista antamaan ehdotukseen, joka on osa valtiontukien uudistusohjelmaa; toistaa tukevensa lähestymistapaa, jonka mukaan valtiontukien arviointia koskevat säännöt perustuvat yhteisille periaatteille ja ovat yhdenmukaiset yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen ⁽²⁾ ja eri suuntaviivojen kanssa; suosittelee, että otetaan käyttöön yksinkertaisempi, ennustettavissa oleva ja tehokkaampi valtiontuen valvonta sekä sen toteuttamista koskevat, perusteelliseen taloudelliseen analyysiin perustuvat säännöt;

⁽¹⁾ Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus nro 15/2011: Varmistetaanko komission toteuttamilla menettelyillä valtiontuen valvonnan vaikuttava hallinnointi?

⁽²⁾ Komission asetus (EY) N:o 800/2008, annettu 6. elokuuta 2008 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) (EUVL L 214, 9.8.2008, s. 3).

2. pitää erittäin tärkeänä sekä koheesiopolitiikan että valtiontukijärjestelmiä koskevien sääntöjen täytäntöönpanoa, jotta vahvistetaan paikallisia ja alueellisia investointeja ja julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, alueellisen ja paikallisen kehityksen sekä älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun ja työpaikkojen luomisen edistämiseksi; on kuitenkin huolestunut siitä, ovatko valtiontukisäännöt johdonmukaisia unionin rakenne- ja investointirahastojen täytäntöönpanon kanssa; kehottaa komissiota siksi varmistamaan, että valtiontuki uudistus on johdonmukainen kautta 2014–2020 koskevien, rakennerahastoista annettujen asetusten kanssa, jotta koheesiopolitiikan piirissä samaan ryhmään kuuluvien alueiden kohtelussa ei ole merkittäviä eroja;
3. pitää valitettavana, että SEUT-sopimuksen 109 artiklassa, joka on asetuksen ja epäsuorasti myös ryhmäpoikkeusasetuksen perussopimuksellinen oikeusperusta, määrätään vain parlamentin kuulemisesta, ei yhteispäätös menettelystä; katsoo, että tätä demokratian puutetta ei voida sallia; ehdottaa, että tähän ongelmaan puututaan mahdollisimman pian toimielinten välisillä kilpailupolitiikan alan järjestelyillä ja että se korjataan kun perussopimusta seuraavan kerran muutetaan; panee merkille, että tiiviimmän talous- ja rahaliiton luomista koskevassa komission suunnitelmassa esitetään perussopimuksen muutosehdotuksia vuoteen 2014 mennessä; katsoo, että tällaisiin ehdotuksiin olisi sisällytettävä muun muassa erityinen ehdotus SEUT-sopimuksen 109 artiklan muuttamiseksi, jotta siinä tarkoitettujen asetusten voidaan antaa tavallista lainsäätämisympäristöstä noudattaen;
4. kehottaa komissiota antamaan jatkossakin ei-sitovia säädöksiä koskevia suuntaviivoja kilpailupolitiikan alalla, etenkin valtiontukien yhteydessä, ottaen asianmukaisella tavalla huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen voimassa olevan oikeuskäytännön, jotta sidosryhmille voidaan taata tietty oikeusvarmuus;
5. korostaa, että valtiontuen valvonnan ensisijaisena tarkoituksena on varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset kilpailuilla ja yhdenmukaisilla sisämarkkinoilla; antaa täyden tuen valtiontukien uudistuksen yleiselle tavoitteelle, jonka mukaan valtiontukisäännöt mukautetaan tarpeeseen edistää talouskasvua Euroopan unionissa; toteaa, että on erityisen tärkeää lisätä talouskasvua Euroopan unionin vähäosaisimmilla alueilla ja pitää tuen vääristävät vaikutukset sisämarkkinoilla minimissään;
6. korostaa, että valtiontukisääntöjen ja koheesiopolitiikan tavoitteiden avulla olisi parannettava alueiden ja heikoimmassa asemassa olevien alueiden tilannetta ja että valtiontuki uudistuksen yhteydessä on otettava huomioon koheesiopolitiikan tavoitteet kaikkialla EU:ssa toisin sanoen edistettävä alueiden kestävä kehitystä ja parannettava hyvinvointia; katsoo, että kilpailusääntöjen uudistuksen on perustana on oltava täydellinen tietoisuus sääntöjen vaikutuksesta kansallista tasoa alemmalla tasolla;
7. kehottaa komissiota varmistamaan, että älykkään, kestävä ja osallistavan talouskasvun edistäminen valtiontukien avulla tehdään johdonmukaisesti julkisen talouden pitkän aikavälin vakauttamisstrategian kanssa; ehdottaa, että komissio ottaa paremmin huomioon valtiontuki politiikan ja julkisen talouden valvonnan välisen yhteyden laatiessaan maakohtaisia suosituksiaan; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan tämän yhteyden huomioon, kun ne laativat vakaus- ja lähentymisohjelmia ja kansallisia uudistusohjelmia; korostaa, että tarvitaan sääntöjen yksinkertaistamista ja vähemmän mutta paremmin kohdennettua valtiontukea, sillä on muistettava, että valtiontuen olisi oltava poikkeus eikä sääntö; korostaa, että on estettävä ja vältettävä jäsenvaltioiden välistä tukikilpailua erityisesti aikana, jolloin budjetteihin kohdistuu tiukkoja rajoitteita koko EU:ssa;
8. uskoo, että aluetuki voi olla tärkeässä asemassa vain, jos sitä käytetään säästeliäästi ja asianmukaisesti ja se keskitetään EU:n vähäosaisimmille alueille, joilla sitä tarvitaan eniten; korostaa, että valtiontuilla tuetaan aluekehitystä rakenteellisesti, etenkin vallitsevan syvän talouskriisin aikana; kehottaa komissiota tunnustamaan, että kriisiä koskevaa perustetta ”jäsenvaltion taloudessa oleva vakava häiriö” sovelletaan edelleen reaali taloudessa sekä rahoitus alalla ja selvittämään ja vakioimaan arvion tekemisessä käytettäviä kriteereitä;
9. panee merkille, että koheesiopolitiikan rakennerahastoissa ja yrityksille myönnettävissä valtiontuissa on jonkin verran päällekkäisyyttä; korostaa, että merkittävä osa EU:n koheesiopolitiikan menoista vuosina 2014–2020 sisältyy ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan ja että tässä yhteydessä paitsi alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat myös muut monialaiset tai alakohtaiset suuntaviivat ovat merkityksellisiä; huomauttaa, että kaikkien näiden valtiontukivälineiden on oltava johdonmukaisia sekä keskenään että koheesiopolitiikan tavoitteiden kanssa ja että kaikilla näillä säännöillä on viime kädessä varmistettava julkisten varojen tehokas käyttö ja kasvun edistäminen;

Keskiviikko 12. kesäkuuta 2013

10. panee merkille, että yleisellä ryhmäpoikkeusasetuksella on tärkeä merkitys koko valtioneuvoston uudistuksessa, koska ryhmäpoikkeus tietyillä valtion tuen muotoja koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta voi vähentää merkittävästi jäsenvaltioille aiheutuvaa hallinnollista rasitusta ja auttaa komissiota keskittämään voimavaroja tapauksiin, joissa kilpailun vääristyminen on vakavampaa, ja priorisoimaan paremmin täytäntöönpanotoimiaan; katsoo tämän vuoksi, että komission olisi pitänyt julkaista yleistä ryhmäpoikkeusasetusta koskeva ehdotus ja siihen sisältyvät yleiset periaatteet ennen suuntaviivoja;

11. suhtautuu myönteisesti valtioneuvoston uudistukseen liittyvään komission tavoitteeseen, jonka mukaan periaatteiden selvyttä, suoraviivaisuutta ja helppoutta on lisättävä; katsoo, että näiden periaatteiden olisi oltava asianmukaisesti koordinoituna muiden EU:n toimintalinjojen kanssa sekä riittävän selviä, ennakoitavissa olevia ja joustavia, jotta voidaan vastata joidenkin kriisiin ja vakaviin taloudellisiin ongelmiin ajautuneiden jäsenvaltioiden ja niiden alueiden tarpeisiin; toistaa pitävänsä tärkeänä valtioneuvoston ja julkisten investointien roolia torjuttaessa talouskriisiä ja pyrittäessä saavuttamaan kasvun ja työllisyyden tavoitteet; katsoo tässä yhteydessä, että komission olisi varmistettava, että tulevaisuudessa alueellista valtiontukea koskevissa suuntaviivoissa vahvistettuja tukien määriä ei sovelleta unionin rakenne- ja investointirahastoista maksettaviin julkisiin tukiin; ilmaisee huolensa siitä, että kuulemista varten julkaistussa muodossaan ehdotus ei perustu riittävällä tavalla näyttöön ja saattaa olla yksinkertaistamista koskevan tavoitteen vastainen;

Alueellisten valtiontukien alueellinen kattavuus vuosina 2014–2020

12. panee merkille, että toisin kuin muuntyyppisiä valtiontukia, joita voidaan myöntää kaikkialla EU:ssa, aluetukien kohteena olevan maantieteellisen alueen ja väestön olisi määritelmän mukaisesti oltava tarkemmin rajattu;

13. katsoo, että kaudella 2014–2020 myönnettäviä alueellisia valtiontukia koskevien uusien suuntaviivojen maantieteellinen aluejako olisi kuitenkin säilytettävä tai sen olisi ylitettävä nykyinen 45 prosentin taso ja että tuen määrä olisi säilytettävä nykytasolla jäsenvaltioiden poliittisen, taloudellisen ja sosiaalisen tilanteen sekä joidenkin alueiden luonnonhaittojen sekä maantieteellisten ja väestökehitykseen liittyvien haittojen vuoksi; huomauttaa, että maailmanlaajuisesti EU:n ja ETA:n kansantaloudet saattavat joutua epäsuotuisaan asemaan verrattuna kolmansiin maihin, joissa työllistämismallit eivät ole yhtä tiukkoja, mikä heikentää ensin mainittujen alueiden houkuttavuutta; huomauttaa, että EU:n epäsuotuisassa asemassa olevilla alueilla yksityisellä sektorilla tarvittavat tasemukautukset, säästötoimien vuoksi tehtävät julkisten menojen leikkaukset ja talouden epävarmuus vaarantavat investoinnit ja rahoituksen saannin, mikä lisää alueiden välisiä eroja;

14. katsoo, että uusilla säännöillä ei saisi rajoittaa alueille tehtäviä investointeja ja niiden kasvua alueiden siirtyessä vähemmän kehittyneiden alueiden ryhmästä kehittyneempien alueiden ryhmään; on tietoinen siitä, että jotkut alueet, joille voidaan nykyisen järjestelmän mukaisesti myöntää valtiontukia, eivät välttämättä täytä alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen aluejakoon liittyviä perusteita tulevalle kaudelle ja että ne saatetaan siten sulkea aluejakosuunnitelman ulkopuolelle; katsoo, että tällaisten alueiden turvaksi olisi luotava erityinen järjestely, joka muistuttaisi siirtymäalueisiin koheesiopolitiikan yhteydessä sovellettavaa järjestelyä ja jonka avulla luotaisiin kautta 2014–2020 koskevien koheesiopolitiikan alan asetusten ja kilpailusääntöjen välille johdonmukaisuutta ja jäsenvaltiot voisivat selviytyä uudesta tilanteesta; ehdottaa tältä osin, että "a-alueina" vuosina 2007–2013 pidettyjä alueita olisi kohdeltava ennalta määritellyinä "c-alueina" vuosina 2014–2020; kehottaa komissiota varmistamaan mahdollisuuden korottaa tuen enimmäismäärää entisillä "a-alueilla", mukaan lukien tilastovaikutusalueet, sekä vastaavasti "c-alueilla";

15. korostaa valtiontukien merkitystä sellaisten talouksien kannalta, joita kriisi on koetellut erityisen voimakkaasti ja joille koheesiopolitiikan puitteissa myönnetty julkinen rahoitus saattaa olla ainoa investointilähde; ehdottaa tässä yhteydessä, että harkitaan erityisiä alueellisia poikkeuksia aluetukikarttojen ulkopuolella, jotta jäsenvaltiot voivat reagoida kriisin jälkiseurauksiin; toteaa, että komissio käyttää talouskehityksen suhteen vuosia 2008–2010 ja työttömyyden suhteen vuosia 2009–2011 valtiontukia koskevan tukikelpoisuuden perustana, vaikka kyseisten vuosien perusteella ei voida mitata kriisin ja luonnonkatastrofien aiheuttaman keskeytyksen alueellisia vaikutuksia; kehottaa komissiota toimimaan uudempien ja tarkempien tietojen perusteella; ehdottaa, että komissio jakaisi nykyisten alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen ja nykyisen aluekartoituksen voimassaoloa ainakin kuudella kuukaudella, jotta vältetään aukkotilanteen syntyminen, koska uutta kartoitusta ei ehditä hyväksyä ajoissa; pitää myönteisenä, että komissio aikoo suorittaa vuonna 2017 "c-alueita" koskevien aluekartoitusten välitarkastelun;

16. kehottaa komissiota ottamaan huomioon aluetukia koskevien päätösten taloudelliset vaikutukset laajemmalla maantieteellisellä alueella, sillä raja-alueet voivat kilpailla ETA-alueen kanssa taloudellisen toiminnan sijoittautumisesta; suosittaa komissiota ottamaan tämän näkökohdan huomioon EU:n naapuruuspolitiikassa ja ehdokasvaltioiden kanssa käytävissä neuvotteluissa;

Keskiviikko 12. kesäkuuta 2013

17. palauttaa mieliin Eurooppa-neuvoston kannan, jossa se kehotti komissiota varmistamaan, että lähentymisalueisiin rajoittuvien alueiden erityinen tilanne otetaan huomioon; painottaa tästä syystä, että on tärkeää noudattaa tasapainoista lähestymistapaa niin sanottujen "a-alueiden" ja "c-alueiden" nimeämiseen, jotta voidaan minimoida tukitasojen erot toisiinsa rajoittuvien mutta eri jäsenvaltioihin kuuluvien alueiden välillä; pyytää komissiota huolehtimaan siitä, että valtiontukeen oikeuttamattomille alueille, jotka rajoittuvat toisen valtion "a-alueeseen", myönnetään erityistä "c-alueille" tarkoitettua rahoitusta; katsoo, että määrärahat olisi yleisestä enimmäiskattavuudesta poiketen myönnettävä jäsenvaltioille ennalta määritettyjen ja muiden kuin ennalta määritettyjen "c-alueiden" aluekohtaisten määrärahojen lisäksi; vaatii, että erot kaikkien alueryhmien ja kaikenkokoisten yritysten saaman tuen määrässä olisi pienennettävä enintään 15 prosenttiin;

18. pyytää komissiota kiinnittämään huomiota syrjäisimpien ja harvaan asuttujen alueiden sekä saarialueiden tilanteeseen; ehdottaa valtiontukea asianmukaisena korvauksena niiden saaristolousteesta, syrjäisestä sijainnista, pienestä koosta, vaikeasta pinnanmuodostuksesta, ilmastosta ja markkinoiden kokoon liittyvistä rajoitteista; pyytää mukauttamaan koheesiopolitiikan alan lainsäädäntöpaketin näille alueille myönnettäviin kilpailupolitiikan vaatimusten mukaisesti toimintatukiin; vaatii komissiota toteamaan uusissa alueellisia valtiontukia koskevissa suuntaviivoissa jälleen selvästi periaatteet, joiden mukaan kyseisille alueille myönnetyt toimintatuet eivät alene eivätkä ole ajallisesti rajoitettuja; kehottaa komissiota selventämään määritelmäänsä, joka koskee syrjäisimmille alueille myönnettäviä valtiontukia ottaen erityisesti huomioon kuljetuskustannukset;

19. kehottaa komissiota sisällyttämään kaikki NUTS 2 -tason alueet, jotka muodostuvat yksinomaan yhdestä tai useammasta saaresta, SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan kuuluvien, ennalta määritettyjen "c-alueiden" luetteloon;

20. ehdottaa, että jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää useampia parametreja alueellisten haittojen kartoittamiseksi, jotta alhaisen väestötiheyden lisäksi valtiontukia koskevaa alueellista tukikelpoisuutta määritettäessä otetaan huomioon myös muita perusteita, kuten maantieteelliset ja väestökehitykseen liittyvät haitat tai luonnonkatastrofien todennäköisyys; katsoo, että valtiontuki on legitiimi korvaus, jota maksetaan alueen saaristoasemasta, syrjäisyydestä ja pienestä koosta johtuvien haittojen vuoksi, ja että tätä ehtoa olisi pidettävä itsenäisenä perusteena vuosien 2014–2020 alueellisen valtiontuen alueellisen kattavuuden yhteydessä, jotta saaristoalueet pystyisivät selviytymään rakenteellisista haitoistaan ja takaamaan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen kasvun edellytykset;

Valtiontukia koskevien sääntöjen hallinnolliset rajoitukset koheesiopolitiikan yhteydessä

21. katsoo, että valtiontukia koskevien sääntöjen soveltaminen koheesiopolitiikan ohjelmiin olisi paremmin saavutettavissa keskittymällä laajamittaiseen ja paremmin kohdennettuun tukeen, yksinkertaistamalla sääntöjä, ilmoittamista koskevat säännöt mukaan luettuina, sekä laajentamalla valtuusasetuksen⁽¹⁾ monialaisia ryhmiä ja ryhmäpoikkeuksia koskevien sääntöjen soveltamisalaa yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa; suosittelee vähämerkityksisen tuen ylärajan korottamista; toteaa, että korottamalla vähämerkityksisen tuen ylärajaa erityisesti syrjäisimpien alueiden ja saaristoalueiden maatalous-, kalastus- ja liikennealalla voitaisiin auttaa tasaamaan niiden kilpailukykyä manneralueiden kanssa;

22. kehottaa uudelleen komissiota antamaan pikaisesti selkeää ohjeistusta sen arvioimiseksi, mikä on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea ja mikä ei, sekä esittämään yksityiskohtaiset perusteet, joiden avulla merkittävät ja vähemmän merkittävät valtiontukitapaukset voidaan erottaa toisistaan, kuten valtiontukiudistusta koskevassa etenemissuunnitelmassa todetaan;

23. katsoo, että kun otetaan huomioon unionin tuomioistuimen antama tuomio yhdistetyissä asioissa Mitteldeutsche Flughafen ja Flughafen Leipzig/Halle vastaan komissio, on tärkeää huolehtia valtiontukia koskevien sääntöjen asianmukaisesta soveltamisesta koheesiopolitiikan ohjelmien yhteydessä taloudellista toimintaa varten käytettäviin infrastruktuurihankkeisiin, jotta varmistetaan, että paikallisille ja alueellisille viranomaisille ja/tai niiden julkisille yksiköille ei aiheudu hallinnollista lisärasitusta; korostaa, että tällaisten hankkeiden toteuttamista ei pidä vaarantaa varainhoitoa koskevalla vaativilla säännöllä, mukaan lukien koheesiopolitiikkaan liittyvät varojen vapauttamista koskevat säännöt ja valtiontukimenettelyyn sisältyvä valituskäytäntö;

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 994/98, annettu 7. toukokuuta 1998 (EYVL L 142, 14.5.1998, s. 1).

Keskiviikko 12. kesäkuuta 2013

24. kehottaa uudelleen selventämään – yksinkertaistetun mutta yhdenmukaisen lähestymistavan varmistamiseksi – jäsenvaltioiden ryhmäpoikkeusasetusten mukaisesti myöntämien valtiontukien arviointia, koska tästä voi seurata erityisiä ongelmia pk-yrityksille sekä paikallisille ja alueellisille viranomaisille ja niiden yksiköille vuosia 2014–2020 koskevan koheesiopolitiikan ohjelmasuunnittelun yhteydessä; korostaa, että yksinkertaistamista ei pidä toteuttaa täytäntöönpanon kustannuksella;

25. korostaa, että valtiontukea koskevat koheesiopolitiikan mukaiset yleiset ennakkoehdot edellyttävät, että komissio soveltaa ennakoivampaa lähestymistapaa valtiontukitapauksiin erityisesti, mikäli ilmoituksen tekemisestä vapautettujen tukien koko ja soveltamisala laajenevat; hyväksyy tilintarkastustuomioistuimen näkemyksen, jonka mukaan komission olisi tiedotettava ilmoituksen tekemistä koskevasta velvoitteesta, edistettävä parhaita käytäntöjä, annettava kohdistettua tietoa erityyppisistä ilmoituksista, julkaistava kilpailualan verkkosivustollaan säännöllisesti päivitettävä osio, jossa vastataan usein esitettyihin kysymyksiin, ja perustettava tukipalvelu, jossa vastataan suuntaviivojen tulkintaa koskeviin kysymyksiin;

26. katsoo, että jäsenvaltioiden ja alueiden olisi koordinoitava toimiaan paremmin komission kanssa toimittamiensa tietojen ja laatimiensa ilmoitusten laadun ja oikea-aikaisuuden suhteen; kehottaa jäsenvaltioita huolehtimaan valtiontukia koskevien, koheesiopolitiikan mukaisten yleisten ennakkoehtojen asianmukaisesta soveltamisesta ja varmistamaan valtiontukia koskevien sääntöjen paremman noudattamisen kansallisella tasolla;

27. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kohdistamaan valtiontukia koskeviin sääntöihin liittyvät tiedotuskampanjansa erityisesti alueellisille ja paikallisille elimille, joista monet ovat myöntäneet valtiontukia vain satunnaisesti ja joiden tietämys niihin sovellettavista säännöistä on siksi rajallinen; kehottaa komissiota ottamaan tämän huomioon, kun se arvioi valtiontukiin jäsenvaltioissa sovellettavia ennakkoehtoja;

28. kehottaa komissiota varmistamaan, että valtiontukiudistuksen sääntöjen soveltamiseen liittyvät hallinnolliset, oikeudelliset ja avoimuutta koskevat velvoitteet pysyvät mahdollisimman selkeinä; katsoo, että jotkut äskettäin ehdotettuihin vuosia 2014–2020 koskeviin alueellisia valtiontukia koskeviin suuntaviivoihin sisältyvät säännöt – kuten vaihtoehtoiset skenaariot, selvä näyttö siitä, että tuki on vaikuttanut investointipäätökseen, tai ehto, jonka mukaan hanketta ei saa aloittaa ennen kuin viranomaiset ovat tehneet päätöksen tuen myöntämisestä – joita komissio haluaisi soveltaa tulevalle kaudella sekä kannustimia hakeviin yrityksiin että jäsenvaltioihin ja niiden kansallista tasoa alempiin hallintorakenteisiin, ovat koheesiopolitiikassa ja muissa EU:n ja jäsenvaltioiden toimintalinjoissa edistettävän, yksinkertaistamista ja byrokratian vähentämistä koskevan periaatteen vastaisia; muistuttaa, että mainitut säännöt saattavat johtaa siihen, että jotkut hankkeet jäävät investointituen ulkopuolelle tai ettei koskaan saada tilaisuutta aloittaa niitä; katsoo, että vaatimus siitä, että valtiontuen suotavuutta syrjäisimmillä alueilla on arvioitava säännöllisesti, saattaa vaarantaa varmuuden ja ennustettavuuden, jotka ovat tarpeen, jotta sijoittajat ja yritykset pyrkisivät kyseisten alueiden markkinoille;

Alueiden houkuttelevuus ja valtiontukia koskevat säännöt

29. korostaa, että alueellisia ja alakohtaisia valtiontukia varten on luotava selkeät ja suoraviivaiset säännöt, jotta EU:hun ja sen alueille voidaan houkuttaa suoria ulkomaisia investointeja ja jotta varmistetaan niiden maailmanlaajuinen kilpailukyky sekä taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus;

30. suhtautuu myönteisesti ehdotettuihin avoimuussääntöihin (suuntaviivaluonnoksen 127 ja 128 kohta); kannustaa jäsenvaltioita noudattamaan näitä sääntöjä ja julkaisemaan keskitetyllä verkkosivustolla täydelliset ja tarkat tiedot myönnettyistä tuista;

31. kehottaa komissiota yksinkertaistamaan ja selventämään pk-yritysten mahdollisuuksia saada valtiontukea vähäosaisimmilla alueilla ja tunnustamaan näin näiden yritysten merkityksen aluekehitykselle; kehottaa samalla komissiota tehostamaan täytäntöönpanotoimiaan laajemmissa tapauksissa, joissa kilpailun vääristymisen mahdollisuus on suurempi;

32. panee merkille komission mainitsemat suurille yrityksille myönnettyyn investointitukeen liittyvät ongelmat ja toteaa, että on saatu näyttöä kannustinvaikutuksen puuttumisesta; katsoo, että valtiontukea olisi annettava ensisijaisesti pk-yrityksille, mutta suurten yritysten, joihin kuuluu myös pk-yrityksen määritelmää suurempia perheyriityksiä ja markkina-arvoltaan keskisuuria yrityksiä, jättäminen valtiontukisääntöjen ulkopuolelle SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetuilla aloilla ei ole perusteltua, kun otetaan huomioon niiden merkitys työllisyyden kannalta, niiden pk-yritysten kanssa luomat toimitukset, yhteinen osallistuminen innovointiin, tutkimukseen ja kehitykseen sekä niiden

positiivinen rooli pyrittäessä torjumaan taluskriisiä; katsoo, että suurten yritysten olemassaolo on usein tärkeää pk-yrityksille, koska nämä hyötyvät suurten yritysten johtamista yritysryhmistä ja alihankintatoimista; muistuttaa, että komissio on itse todennut suurten yritysten investointien luoneen kerrannaisvaikutuksia ja edistäneen pääsyä maailmanmarkkinoille; painottaa, että päätös jättää suuret yritykset "c-alueilla" sääntöjen ulkopuolelle saattaa johtaa siihen, että työpaikkoja katoaa, taloudellinen toiminta alueilla vähenee, ulkomaisten investointien houkuttelu vaikeutuu ja yritykset siirtävät toimintaansa muille alueille sekä EU:ssa että sen ulkopuolella; katsoo siksi, että "c-alueilla" suurille yrityksille olisi edelleen voitava myöntää valtiontukea edellyttäen, että niitä valvotaan erityisen tarkasti ja ne antavat yksilöllisen ilmoituksen ja että noudatetaan muita soveltuvuusperusteita, jotka koskevat kannustinvaikutusta ja osallistumista aluekehitykseen yritysryhmien ja alihankinnan kautta;

33. katsoo, että suurten yritysten valtiontukeen liittyviä kannustimia koskevaa tukikelpoisuutta ei pitäisi määritellä ainoastaan yrityksen tai sen toimialan koon perusteella, vaan huomioon olisi otettava myös kannustimen avulla mahdollisesti luotavien ja säilyvien työpaikkojen arvioitun määrä, näiden työpaikkojen tai kyseessä olevan hankkeen laatu ja kestävyys sekä alueen kehitykseen kohdistuvat pitkän aikavälin vaikutukset, sosiaaliset näkökohdat mukaan luettuina; korostaa, että toissijaisuusperiaatteen mukaisesti päätösten, joilla määritetään, minkä erityisten hankkeiden avulla todennäköisimmin saavutetaan EU:n politiikkojen tavoitteet, olisi kuuluttava jäsenvaltioiden, kyseessä olevien alueiden ja paikallisviranomaisten tehtäväksi;

34. on komission kanssa samaa mieltä, että on vältettävä toiminnan siirtyminen valtiontuen avulla paikasta toiseen ETA-alueella; suhtautuu epäilevästi myös ehdotettuihin 24–25 kohtiin ja 122–124 kohtiin ja katsoo, että ne eivät täydennä riittävästi koheesiopolitiikkaa ja ovat yksinkertaistamistavoitteen vastaisia; panee erityisesti merkille, että kahden vuoden määräaika on pakostakin sattumanvarainen ja että tämän säännön noudattamista voi olla mahdotonta valvoa, koska syyhteyden ja kahden vuoden suunnitelman olemassaoloa on vaikea todistaa; on huolissaan siitä, että tämä sääntö voi suosia Euroopan ulkopuolisia yrityksiä eurooppalaisiin yrityksiin nähden, mikä voi johtaa siihen, että toiminta siirtyy ETA-alueen ulkopuolelle, vaikka toimintaa voitaisiin houkuttaa tukialueille aluetukea myöntämällä;

35. panee merkille riskin, että yritykset, joille on myönnetty valtiontukea, siirtävät toimintansa muualle joko EU:ssa tai sen ulkopuolella, ja pitää riskiä alueiden kannalta todellisena; ottaa huomioon komission ehdottaman suojalausekkeen, jolla yritykset veloitettaisiin säilyttämään investoinnit ja luomansa työpaikat alueella, jolla tuki on annettu tai palauttamaan tuen; pyytää komissiota kiinnittämään huomiota käynnissä oleviin neuvotteluihin vuosia 2014–2020 koskevista koheesiopolitiikan asetuksista ja vaatii, että koheesio- ja kilpailupolitiikassa mukautetaan vastaavia EU:n rahoitusta tai valtiontukea saaneille yrityksille asetettuja investointien ja työpaikkojen säilyttämiselle asetettuja kausia;

36. suhtautuu epäilevästi myös siihen, ettei aluetukea saa myöntää "vaikeuksissa oleville yrityksille, sellaisina kuin ne määritellään vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja niiden rakenteiden uudistamiseksi myönnettävää valtiontukea koskevissa yhteisön suuntaviivoissa" (suuntaviivoja koskevan luonnoksen 11 kohta); katsoo, että rakenneuudistusta läpi käyviin yrityksiin ei pitäisi soveltaa tiukempia toimenpiteitä varsinkaan siksi, että näiden yritysten toimittamia tukihakemuksia koskevat kielteiset päätökset voivat johtaa siihen, että yritykset siirtyvät EU:n ulkopuolelle; katsoo, että nykyisissä epävarmoissa ja jatkuvasti muuttuvissa liiketoimintaympäristöissä yrityksen vastuullinen rakenneuudistus on pääasiallinen toimenpide, jonka avulla voidaan pitkällä aikavälillä ylläpitää hankkeiden kestävyttä ja lisätä investointeja, työpaikkoja ja kasvua; toteaa, että ehdotettu sääntö tässä muodossa on ristiriidassa tukialueilla sijaitsevien taluskriisistä kärsineiden yritysten auttamisen kanssa ja että sitä on myös mahdotonta toteuttaa, koska suuntaviivoista yksinkertaisesti puuttuu vaikeuksissa olevan yrityksen tarkka määrittelmä; muistuttaa 15. tammikuuta 2013 antamastaan päätöslauselmasta, jossa kehoitettiin antamaan säädösehdotus työntekijöille tiedottamisesta ja heidän kuulemisestaan sekä rakennemuutoksen ennakoimisesta ja hallitsemisesta ⁽¹⁾, ja toivoo, että komissio toimii viipymättä;

37. on vakuuttunut siitä, että on erittäin tärkeää jättää hieman joustovaraa suuntaviivojen tarkistamiselle, kuten luonnoksen 177 kohdassa todetaan, jotta tulevaisuudessa voidaan tehdä tarvittavat muutokset, koska suuntaviivojen on tarkoitus kattaa seitsemän vuoden jakso;

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0005.

Keskiviikko 12. kesäkuuta 2013

o
o o

38. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

P7_TA(2013)0268

Kilpailupolitiikkaa koskeva vuosikertomus

Euroopan parlamentin päätöslauselma 12. kesäkuuta 2013 EU:n kilpailupolitiikkaa koskevasta vuosikertomuksesta (2012/2306(INI))

(2016/C 065/09)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon sopimuksen Euroopan unionin toiminnasta (SEUT) ja erityisesti sen 101, 102 ja 107 artiklan,
- ottaa huomioon komission asiakirjan ”Kilpailupolitiikkaa koskeva kertomus 2011” (COM(2012)0253) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SWD(2012)0141),
- ottaa huomioon perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16. joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon yrityskeskittymien valvonnasta 20. tammikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 (”EY:n sulautuma-asetus”) ⁽²⁾,
- ottaa huomioon 13. lokakuuta 2008 annetun komission tiedonannon valtioneuvoston päätösten soveltamisesta maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksena rahoituslaitosten suhteen toteutettuihin toimenpiteisiin ⁽³⁾ (pankkitiedonanto),
- ottaa huomioon 5. joulukuuta 2008 annetun komission tiedonannon ”Rahoituslaitosten pääomapohjan vahvistaminen tämänhetkessä finanssikriisissä: tuen rajaaminen välttämättömään vähimmäismäärään ja suojatoimet kilpailun kohtuuttoman vääristymisen estämiseksi” ⁽⁴⁾ (pääomapohjan vahvistamista koskeva tiedonanto),
- ottaa huomioon 25. helmikuuta 2009 annetun komission tiedonannon ”Arvoltaan alentuneiden omaisuuserien käsittely yhteisön pankkisektorilla” ⁽⁵⁾ (alentuneita omaisuuseriä koskeva tiedonanto),
- ottaa huomioon 23. heinäkuuta 2009 annetun komission tiedonannon ”Elinkelpoisuuden palauttaminen ja rahoituslalla tämänhetkessä kriisissä toteutettujen rakenneuudistustoimenpiteiden arviointi valtioneuvoston päätösten perusteella” ⁽⁶⁾ (rakenneuudistustiedonanto),
- ottaa huomioon 17. joulukuuta 2008 annetun komission tiedonannon ”Tilapäiset yhteisön puitteet valtiontukitoimenpiteille rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkessä finanssi- ja talouskriisissä” ⁽⁷⁾ (alkuperäiset väliaikaiset puitteet),
- ottaa huomioon 1. joulukuuta 2010 annetun komission tiedonannon ”Tilapäiset unionin puitteet valtiontukitoimenpiteille rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkessä finanssi- ja talouskriisissä” ⁽⁸⁾ (uudet tilapäiset puitteet, jotka päättyivät 31. joulukuuta 2010),

⁽¹⁾ EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

⁽³⁾ EUVL C 270, 25.10.2008, s. 8.

⁽⁴⁾ EUVL C 10, 15.1.2009, s. 2.

⁽⁵⁾ EUVL C 72, 26.3.2009, s. 1.

⁽⁶⁾ EUVL C 195, 19.8.2009, s. 9.

⁽⁷⁾ EUVL C 16, 22.1.2009, s. 1.

⁽⁸⁾ EUVL C 6, 11.1.2011, s. 5.